
Hepatitt B-vaksinasjon av helsepersonell og helsefagstudenter

RETT OG URETT

PREBEN AAVITSLAND

Email: preben.aavitsland@folkehelsa.no

Statens institutt for folkehelse

Sosial- og helsedepartementet gav 19. mai 2000 nye retningslinjer for folketrygdens refusjon av immunisering mot hepatitt A og B (1). Retningslinjene erstatter retningslinjene fra 1996 (2) som tidligere er omtalt i Tidsskriftet (3).

Helsepersonell

En viktig endring er at ”Personer som utsettes for smittefare under utøvelsen av yrket” ikke lenger er nevnt som en indikasjonsgruppe for hepatitt B-vaksinasjon. I denne gruppen fantes blant annet helsepersonell som hyppig var ”i direkte kontakt med blod og blodholdige kroppsvæsker” (2), og det ble gitt eksempler på hvilket helsepersonell som burde vaksineres mot hepatitt B (2, 3). Arbeidsgiver skulle betale vaksinasjonen.

Endringen er lovteknisk og skal ikke endre helsepersonells rett til hepatitt B-vaksinasjon. Denne retten slås fast i Forskrift om vern av arbeidstakere mot fare ved arbeid med biologiske faktorer (4, 5). Her heter det i § 10 blant annet: ”Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidstakerne tilbys sikker og effektiv vaksinasjon mot biologiske faktorer de kan bli eksponert for. Berørte arbeidstakere skal gis informasjon om fordeler og ulemper ved å la seg vaksinere. Arbeidsgiver skal dekke utgiftene ved vaksinasjonen.”

I veiledningen heter det (5, 6): ”Forskriften sier at dersom det finnes sikker og effektiv vaksine, skal arbeidstakerne tilbys vaksinasjon. En *effektiv* vaksine gir god beskyttelse mot å bli smittet. En *sikker* vaksine gir ikke vesentlig helserisiko for den som lar seg vaksinere. Den offentlige helsetjenesten og Statens institutt for folkehelse har oversikt over hvilke vaksiner som er tilgjengelige, og kan gi råd om vaksinering. () Er det uklart om vaksinasjon skal tilbys, bør arbeidsgiveren fremlegge saken for Arbeidstilsynet.”

Helsefagstudenter

For denne gruppen er den eneste endringen at vaksinen nå kan rekvireres av enhver lege, ikke bare av kommunelegen (1).

Vaksinen betales av folketrygden og utleveres fra Folkehelsa som foretar en nærmere vurdering av om indikasjonen i det enkelte tilfelle er i samsvar med retningslinjene. Av praktiske grunner bør vaksiner til hele studentkull rekvireres samtidig av skolelegen med angivelse av alle studentenes navn, fødselsnummer og folkeregisteradresse samt utdanningsstedets bekreftelse på at personene tilhører en av studentgruppene nevnt nedenfor.

Under hovedindikasjonen ”Personer som utsettes for smittefare under utdanningen” nevner retningslinjene, som tidligere, studenter i følgende fag: medisin, operasjonssykepleie, anestesisykepleie, intensivsykepleie, jordmorfag, odontologi, tannpleie og bioingeniørfag (1). Det gis ingen begrensninger i forhold til type eller varighet av arbeidsoppgaver. Vaksinasjonen er frivillig.

LITTERATUR

1. Retningslinjer for immunisering mot hepatitt A og B som refunderes av folketrygden. Gitt av Sosial- og helsedepartementet 19. mai 2000. MSIS-rapport 2000; 28: 27B.
2. Retningslinjer for immunisering mot hepatitt B gitt av Sosial- og helsedepartementet 14. juni 1996. MSIS-rapport 1997; 25: 43B.
3. Aavitsland P. Hepatitt B-vaksinasjon av helsepersonell og helsefagstudenter. Tidsskr Nor Lægeforen 1998; 118: 3179.
4. Forskrift av 19. desember 1997 nr. 1322 om vern av arbeidstakerne mot farer ved arbeid med biologiske faktorer. (www.arbeidstilsynet.no/regel/fors550.html.)
5. Aavitsland P. Smittevern for arbeidstakere Tidsskr Nor Lægeforen 2000; 120: 121.
6. Arbeidstilsynet. Biologiske faktorer. Veiledning til arbeidsmiljøloven. Oslo: Direktoratet for arbeidstilsynet, 1999. (www.arbeidstilsynet.no/regel/veil549.html.)

Publisert: 20. september 2000. Tidsskr Nor Lægeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. juli 2026.